

dobili opsežniji, sveobuhvatniji prikaz obaju Bunićevih epova, pri čemu su mogli biti sintetizirani dosadašnji rezultati, ali i temeljito oplođeni najnovijim i vrlo poticajnim istraživanjem samog Glavičića. Vjerujem ipak da nam autor neće preduo ostati dužnim otkupiti svoj dug.

Glavičić pripada među pisce koji dobro mjere svaku riječ i provjeravaju svaku tvrdnju. Vjerojatno je iz tog skrajnjeg opreza potekla i jedna tvrdnja s kojom se iz načelnih razloga ne bih mogao složiti. Naime u *Predgovoru*, na dnu str. 8, tvrdi Glavičić da djela Bunićeva „imaju danas prvenstveno kulturno-historijsku važnost, ali je ta vrlo znatna“, i na početku str. 9: „U stanovitoj su mjeri Bunićevi epovi i danas zadržali svoju literarnu vrijednost“. Kulturnopovijesna važnost Bunićevih djela nije prijeporna, ali što znači Glavičiću pridjev *stanovit* uz književnu vrijednost pjesnikova opusa? Cilja li ta suzdržanost, ta ograda na mogućnost mijesanja kulturnopovijesnog (protureformacijskog, kršćanskog i sl.) faktora u ocjeni jednog djela s faktorom čisto umjetničkim? Ako je to „čisto“ umjetničko ikad ostvarivo, dodao bih. Vjerojatnije mi je da Glavičić misli na razliku pjesničkog dometa u epu o Kerberu i epu o Kristu. Smatram doista i ja, kao što sam smatrao i prije, da je prvi ep bolji proizvod Bunićeva pera nego drugi ep. Nisam ni posve siguran da je Bunić jedan od najvećih kršćanskih pjesnika renesanse, kako je smatrao Zabughin, a čije mišljenje i Glavičić usput spominje. Čak ne mislim da je Bunić velik pjesnik. Ali ne dvojim da je Bunić dobar pjesnik, barem toliko dobar koliko su dobri deseci pjesnika latinskog i narodnog izraza širom renesansne Evrope. Ako je tako, onda su Bunićevi epovi imali i zadržali danas — književnu vrijednost, ali ne tek u — stanovitoj mjeri. Kolika je, ili bolje: kakva je, ta mjera umjetničkoga u opusu Bunićevu, može se zaključivati tek iz detaljnih karakterizacija cjelokupnoga opsega njegova pjesništva — od izražajnosti jezične i isprepletenosti motivske do strukture i funkcionalnosti stiha i invencije u gradnji slika. Sva dosadašnja istraživanja, zajedno s Glavičićevima, upućuju više na jaču afirmaciju Bunića kao talentirana pjesnika nego obratno.

Moram završiti, iako se teško odvajam od ove knjige. Jer ona poput svih temeljitih i dobrih ostvarenja, rješavajući mnoga pitanja, otvara ujedno niz novih problema, ogledali se oni u pojedinostima ili u nekim načelnim književnopovijesnim i književnoteorijskim vidovima. U svakom slučaju, Glavičićev je Bunić, kako u tekstu tako i u prevoditeljskom i interpretativno-komentatorskom dijelu, dosegao najvišu razinu vrsnoće.

V. Vratović, Zagreb.

DR IVAN ŠUGAR: *GLOSSARIUM BOTANICUM*

Latino — Croaticum et Croatico — Latinum (Sveučilišna naklada LIBER, Zagreb 1977. str. 258).

Prije četiri decenije mi nismo ni imali terminoloških rječnika pa smo se morali ispomagati rječenicima velikih evropskih naroda koji su takve rječnike imali u 18. i u 19. stoljeću. U posljednjih nekoliko godina naša leksikografska literatura doživjela je takav zamah pa bi se bez pretjerivanja moglo reći da smo u tom pogledu dostigli neke evropske narode. Sada imamo terminološke rječnike za pedagogiju, psihologiju, filozofiju i pravo. Štampan je i veliki višjezični leksikon za medicinu gdje su svi medicinski termini objašnjeni na latinskom, njemačkom, engleskom i francuskom jeziku. Ovih dana štampan je u Zagrebu i višjezični rječnik stomatološke terminologije. Nadamo se da ćemo uskoro dobiti terminološke rječnike za antropologiju, etnologiju, arheologiju i numizmatiku.

Velika praznina u našoj rječničkoj literaturi osjećala se zbog nedostatka terminološkog rječnika za botaniku, jer je takav rječnik prijeko potreban ne samo botaničarima nego i stručnjacima i studentima šumarstva, poljoprivrede i biologije, a najviše je potreban nastavnicima prirodnih nauka u školama svih stupnjeva. U izdanju Sveučilišne naklade LIBER u Zagrebu štampan je 1977. g. dvojezični latinsko-hrvatski i hrvatsko latinski botanički rječnik čiji je autor dr Ivan Šugar, viši znan-

stveni suradnik Instituta za botaniku Sveučilišta u Zagrebu. Proučavajući botaničku literaturu koja se prema tradiciji piše latinskim jezikom autor je sakupio veliki broj botaničkih termina i objelodanio ih u ovom rječniku. Iako se pretežno oslanjao na literaturu koja je obradivala floru naših zapadnih krajeva ipak je u rječnik unio 14.500 termina koji imaju internacionalno značenje te će ih moći koristiti stručnjaci cijelog Balkana kao i oni u svim državama mediteranskog područja.

U predgovoru autor ističe: „Na latinskom su jeziku naime kroz stoljeća pisana i napisana mnogobrojna velika botanička djela širom Evrope. Stoljetna uporaba tog jezika u botanici uvjetovala je njegovu veliku terminološku izgradjenost te stvorila velike izražajne mogućnosti u usporedbi s hrvatskim jezikom koji je svoje stručno nazivlje iz botanike počeo stvarati tek pred stotinjak godina . . .“ To je bio razlog što autor nije uvijek mogao za neke latinske termine pronaći prave ekvivalentne izraze na našem jeziku pa se pokatkad morao poslužiti kovanicama i opisnim objašnjenjima. Neka opisna objašnjenja su veoma dobro uspjela: *adaxialis* = adaksijalan, koji ide uporedo s osi ili uz os; *adjacens* = koji priliježe, prilegnut; *adventivus* = adventivan nadošao, stran, tuđ, koji je unesen u drugu zemlju ili koji je došao iz druge zemlje; *ampelographia* = ampelografija, botanička disciplina koja se bavi istraživanjem vinove loze.

Autor ovog rječnika (kao i autori nekih drugih terminoloških rječnika) govori samo o latinskom jeziku i latinskoj terminologiji, a potpuno zanemaruje doprinos grčkog jezika i grčkih termina botaničkim disciplinama. Ne možemo zamjeriti što u kratkom predgovoru nisu spomnute zasloge botanici Aristotelovog učenika Theofrasta iz Erezosa (370 — 285. g. st. ere), ali se moglo naglasiti da je grčki jezik dao temelje botaničkoj terminologiji i da je Plinije počeo grčke termine latinizirati. Za sve korisnike ovog rječnika bilo bi vrlo potrebno da je označeno koje su riječi grčkog porijekla. U našim srednjim školama grčki se nikako ne uči, a latinski veoma malo. Zato naši poslijeratni stručnjaci i današnji studenti ne mogu ni po obliku ni po značenju prepoznati da li je porijeklo riječi grčko ili latinsko, a pošto se doprinos grčkog jezika znanstvenoj terminologiji neopravdano ignorira, onda je lako razumjeti pojavu što se cjelokupna naučna terminologija proglašava latinskom, a latinski jezik jedinim izvorom za stvaranje naučne terminologije. U današnjim srednjoškolskim udžbenicima biologije, kemije i fizike ne objašnjava se porijeklo i značenje riječi koje potječu iz grčkog jezika. Tako je postalo sasvim obično da naši djaci i studenti (kao i mladi stručnjaci) izjavljuju da su svi naučni termini iz latinskog jezika. U botaničkim rječenicima zapadnoevropskih zemalja jasno je naznačeno porijeklo i prvobitno značenje svakog znanstvenog termina. Zato u tim zemljama botaničari znaju da obje riječi u naslovu (*Glossarium botanicum*) potječu iz grčkog jezika.

Svaki korisnik ovog rječnika odmah će uočiti da su neki termini dobro objašnjeni i lijepo prevedeni, a da su drugi ostali bez ikakvog objašnjenja i prevoda. U predgovoru (str. 8) autor kaže: „Za otprilike polovinu navedenih riječi dao sam . . . i šire značenje odnosno obrazloženje izraza“. Nejasno je upravo to po kakvim je mjerilima odlučeno da se polovina riječi prevede i protumači, a druga polovina ostane potpuno neprevedena i nerastumačena. Ako popularni rječnici stranih riječi (Klaićev i Vujaklijin) nude prevod i tumačenje svake riječi, onda bi ovaj Šugarov rječnik koji ima stručne i naučne pretenzije morao ponuditi bolja i tačnija obrazloženja i prevode od svih drugih rječnika. Ako se ovaj rječnik (zbog toga što polovina riječi nije objašnjena) od strane svog autora proglasi *malim leksikonom* (str. 8), to korisnike neće zadovoljiti, jer i leksikon treba da pruži čitaocima definiciju i prevod svakog termina.

Rječnik je knjiga u kojoj su protumačene, objašnjene i prevedene sve riječi. To naročito vrijedi za dvojezične terminološke rječnike. (Najboljim rječnikom smatra se Broz — Ivekovićev rječnik jer, iako je jednojezičan, svaka je riječ protumačena i objašnjena). Ovaj dvojezični botanički rječnik svojim načinom obrade i svojom koncepcijom predstavlja pionirsko djelo u našoj zemlji, dok su drugi evropski narodi imali ovakve rječnike prije 100 godina. Pošto se radi o botaničkoj terminologiji koja ima internacionalni karakter, autor se mogao ugledati na leksikografski način obrade i u starijim i u novijim evropskim rječnicima od kojih su najpoznatiji:

1. Lindley J : The Elements of Botany . . . with Glossary of technical Terms, London 1849.
2. G. W. Bischoff: Wörterbuch der beschreibenden Botanik, Stuttgart 1857.
3. Germain de Saint Pierre E: Nouveau Dictionnaire de Botanique, Paris 1870.
4. William T. Stearn: Botanical Latin, Newton Abbot 1966.

Šugarov botanički rječnik nije naslovljen kao popis botaničkih pojmova, niti je naslovljen kao enciklopedijski rječnik. Zato niko ne očekuje enciklopedijski pristup botaničkoj terminologiji, kao što niko ne očekuje ni suhoparno registarsko nabranje (botaničkih i nebotaničkih) pojmova bez ikakvog tumačenja i prevodjenja.

Svima je dobro poznato da nema ništa beskorisnije nego nepoznato objašnjavati još nepoznatijim (*obscurum per obscurius*), ali i pored toga u ovom rječniku polovina pojmova niti je objašnjena niti je prevedena. Tako imamo:

Acroconidium, ii, m.	= akrokoniđij
acrodromus, prid.	= akrodroman
ascidium, ii, n.	= ascidij
aërobius, prid.	= aeroban
aërophilus, prid.	= aerofilan
agameta, ae, f.	= agameta

Ako su ovi pojmovi navedeni u rječniku iz ortografskih razloga (da bi čitaoci naučili kako se riječi pišu u našim i u latinskim tekstovima), onda je to veliki promašaj, jer je u našem Pravopisu tačno propisano kako se transkribiraju riječi iz klasičnih jezika. Kad bi u nekom dvojezičnom latinskom rječniku stajalo: *hortus* = *hortus*; *silva* = *silva*, svi bismo se saglasili da to spada u oblast humora, a ne u oblast leksikografije.

Dok na jednoj strani imamo bezbroj stručnih i naučnih pojmova koji nisu nikako objašnjeni, dotle na drugoj strani imamo veliki broj konvencionalnih riječi koje su svakome dobro poznate, ali su ipak prevedene i protumačene, kao naprimjer.

aerodromus, i, m.	= aerodrom, zračna luka
analogia, ae, f.	= sličnost, analogija
anomalia, ae, f.	= anomalija, nepravilnost
arena, ae, f.	= pijesak, arena, borilište
bibliotheca, ae, f.	= knjižnica, biblioteka
biographia, ae, f.	= životopis, biografija
biologia, ae, f.	= biologija
Bosnia, ae, f.	= Bosna
botanica, ae, f.	= biljarstvo, botanika, nauka o bilju
centralis, e, prid.	= središnji, centralni, glavni
clima, atis, n.	= podneblje, klima
Dalmatia, ae, f.	= Dalmacija
december, bris, m.	= prosinac
geologia, ae, f.	= geologija

Ovakve i slične riječi nalaze se u svakom popularnom rječniku stranih riječi pa nije ni bilo potrebno da se uvrste u jedan znanstveni botanički rječnik. Bilo bi mnogo korisnije da su ove konvencionalne riječi zanemarene, a da su svi stručni termini rastumačeni i prevedeni. Kad se već autor odlučio da i ovakve riječi unese u botanički rječnik, onda se morao potruditi da se obilježi porijeklo i prvobitno značenje riječi, a za pojmove koji potječu iz grčkog jezika navesti i odgovarajuću transliteraciju bilo grčkim bilo latiničnim pismom. Za takav leksikografski posao nije bilo potrebno mnogo truda jer se to moglo prenijeti iz Vujaklijinog i iz Klaićevog rječnika stranih riječi.

U želji da se neke naše zaboravljene riječi ponovno revitaliziraju autor se u velikoj mjeri oslanjao na Šulekov rječnik znanstvenog nazivlja koji je štampan u Zagrebu prije 100 godina. Pri tome se zaboravilo da je Šulekova leksika arhaična i slabo poznata današnjoj generaciji. Ako se htjelo učiniti to da ta leksika ponovno oživi i uskrсне, onda je trebalo i takve riječi objasniti i rastumačiti, jer izrazi *batvo*,

uborak, uborit, pustenast, vriština nisu poznati svim korisnicima rječnika niti ih razumiju stanovnici svih krajeva naše zemlje. Ne bi bilo suvišno da je uz takve riječi navedene i po nekoliko adekvatnih (ili srodnih) sinonima.

Povodeći se nekritički za Šulekovim kalkovima autor je grčki pridjev *amorphus* preveo riječima *bezličan, bezlik, bez lika*. Takvo je prevodjenje neispravno jer *amorphus* znači *bez oblika, bezobličan*, njem. *formlos*, engl. *shapeless*. Našem pridjevu *bezličan* odgovara latinski pridjev *impersonalis*, njem. *unpersönlich*. Ovakvo netačno prevodjenje stručnih termina odvođe čitaocima na stramputicu, a u leksikografiji stvara nepotrebne semantičke poteškoće.

Bilo bi neskromno tvrditi da je leksika koja je objelodanjena u ovom rječniku dovoljna botaničarima za sastavljanje dijagnoza „... koje, prema međunarodnim pravilima, moraju biti napisane na latinskom jeziku“ (Predgovor, str. 6). Ako bi se koji botaničar usudio da na temelju fundusa riječi iz ovog rječnika sastavlja dijagnoze, on bi se vrlo brzo uvjerio da za taj posao treba mnogo više riječi. Ni najbolji filolog (ni fitolog) ne može prevoditi s našeg jezika na latinski bez solidnog poznavanja latinske morfologije i sintakse. Osim ovog rječnika treba na radnom stolu imati podosta latinskih gramatika, rječnika i priručnika. Pošto u fundusu stručne botaničke terminologije ima veliki broj grčkih riječi, prevodilac bi morao da dobro poznaje i grčku gramatiku. Ako jedan botanički rječnik aspirira na to da posluži za pisanje dijagnoza, onda treba da bude sastavljen po uzoru na engleski botanički rječnik (Botanical Latin W. T. Stearn-a) gdje je u jednom posebnom poglavlju izloženo gradivo iz latinske gramatike koje je potrebno botaničarima. Druga velika prednost ovog botaničkog latinsko — engleskog rječnika je u tome što je opskrbljen brojnim crtežima i ilustracijama koje na zoran način pružaju objašnjenje stručnih termina.

Neki jezikoslovci prigovaraju Šuleku i njegovu *rječotvorju* tvrdeći da su Šulekove kovanice i složenice doslovni kalkovi njemačkih i čeških riječi. Mnogi su Šulekovi termini prihvaćeni, a umjesto nekih pronađeni su prikladniji i bolji. Razvitak naučnog istraživanja u oblasti prirodoslovnih nauka ne može se pratiti zastarjelom i oskudnom leksikom. Treba se koristiti Šulekovom terminologijom i otkrivati svježe narodne riječi kojih ima veliki broj naročito u našim rustikalnim predjelima. Ako nema podesnih riječi za neki pojam treba stvarati nove riječi, nove složenice i kalkove. U tom pogledu mogu nam poslužiti za ugled Tomo Maretić i Bogoslav Šulek. Niko ne može prigovarati Maretićevim kovanicama (*milogost, nijedenhalja, konjokrota, zemljotresac, mehkotravan*), ni Šulekovim (*bezvrat, dvo-krilaška, jednoplod, jednorod*). Treba istaknuti da se i dr Ivan Šugar ugledao na spomenutu dvojicu te je u svom rječniku dao nekoliko veoma uspejelih kovanica (*beskor, bezljušan, bezupčan, klasonosan, mnogoglavica*). Kad bi se uz njegovu kovanicu *bespuč* stavio sinonim *bezustan*, pojam bi bio mnogo razumljiviji. Grčku složenicu *diandria* Šulek je preveo kao *dvoprašnjaci*, a Šugar *dvomuštvo*; grčku riječ *gynandria* Šulek je preveo kao *supodioci*, a Šugar kao *ženomuštvo*. Vrijeme će pokazati da li će jezična praksa prihvatiti Šulekove prevedenice koje su bliske narodnim riječima, ili će pak prihvatiti Šugarove kalkove koji su doslovno preneseni prema izvornim grčkim riječima.

U Botaničkom rječniku dr Ivana Šugara ima nekoliko riječi koje ne postoje u Rječniku JAZU. To su ove riječi: *čislenast (moniliformis), cola (uncia), usplode (pericarpium)*. Isto tako u ovom Šugarovom rječniku navedena su dva svježa pridjeva kojih nema ni u Šulekovu rječniku ni u rječniku JAZU. To su: *bljetkast (palescens) i oraščičast (nuculiformis)*.

Latinski pridjev *auritus* Šulek je preveo kao *ušat*, Rječnik JAZU kao *uhat, uhast*, a dr Ivan Šugar kao *uškast, uškav, uškovit*. Ovi Šugarovi pridjevi sadrže nijansu pejorativnog augmentativa i ne doprinose obogaćivanju naše leksike te bi bolje bilo da se držao riječi navedenih u rječniku JAZU. Pridjev *repandus* prevodi se u botaničkoj literaturi kao *zavojit, vijugav, verugast*, iako bi prema klasičnom latinskom trebalo da se prevodi kao *uzvinut, zavinut unazad*. (Da su botaničari uzeli pridjeve *incurvus* ili *inflexus* ne bi dolazilo do nejasnoće u prevodjenju).

Autor je na rječniku (kao što i sam priznaje u predgovoru) radio 13 godina i sigurno je o svakoj riječi i o svakoj prevedenici dosta razmišljao te se dobro namučio (*Quem dii odere lexicographum fecere*). (*Koga bogovi mrže odrede ga da piše rječnik*). Ovakvim pionirskim radom i ovom knjigom on je puno zadužio našu leksikografiju,

botaniku i njoj srodne nauke. Nijedan korisnik neće biti toliko sitničav da stavlja neosnovane i neumjesne prigovore, niti će iko zahtijevati da mu ovaj rječnik sve pruži. Primjedbe koje se odnje navode sasvim su dobronamjerne i imaju cilj da se nedostaci otklone kako bi drugo izdanje ove korisne knjige bilo što bolje i što potpunije.

Najveća slabost ovog rječnika je u tome što velik broj termina nije ničim objašnjen ni preveden. Čak i albanski stručni rječnik daje tumačenje i prevod svakog termina napr. *aërobia greq. aer = ajur + bios = jetë, mikroorganizma që jetojnë e zhvillohen vetëm në prani të oksigjenit të lirë*. U Šugarovu rječniku piše *aërobius = aeroban*. Ne navodi se ni čijeg je porijekla ova riječ, ni od čega je složena, ni kakvo joj je značenje.

Kakva jezična pometnja može da nastane onda kada se termini nikako ne objašnjavaju, neka posluži ovaj primjer. U ovom rječniku je napisano: *tribus = tribus*. Ako čitalac posegne za Divkovićevim ili Žepićevim latinskim rječnikom saznat će da je to *kotar ili dio gradskog teritorija*. U rusko — latinskom rječniku piše da pored nevedenih značenja u postklasičnim latinskom jeziku može značiti i *odred konjaništva*. Po prirodi stvari ovakva značenja ne mogu zadovoljiti nijednog prirodoslovca jer administrativni i vojnički termini ne bi mogli ući u botanički rječnik. Stoga će biti najbolje da zavirimo u njemački botanički rječnik. G. W. Bischoff-a i tu ćemo saznati da je *tribus = Klasse (sistematski pojam unutar pot-familije)*. Zanimljivo je da ni Šulek nije podrobno rastumačio ovaj pojam nego je napisao: *tribus = četa*.

Bilo bi prirodno da jedan stručni botanički rječnik nudi bolja i tačnija objašnjenja od svih popularnih rječnika stranih riječi. Međutim, u ovom Šugarovom rječniku mnogi termini nisu ni objašnjeni ni prevedeni pa treba prelistavati druge opće rječnike da bi se došlo do tumačenja ili do definicije. Stoga svaki korisnik ovog rječnika mora na radnom stolu imati sve naše popularne rječnike stranih riječi kao i evropske botaničke rječnike da bi se našlo ono što je svakom botaničaru i nebotaničaru potrebno, a to je porijeklo i značenje svakog termina. Slijedeći primjeri pokazat će nam kako se termini tumače u pojedinim rječnicima:

Dr Ivan Šugar:

endocarpium — endokarpij
endospermium — endospermij
existoma — egzostom

Bogoslav Šulek

endocarpium — nutrnje usplode
endospermium — nutrnja jezgarnica
exostoma — vanjsko ušće

Milan Vujaklija:

agamogonia — agamogonija
gameta — gameta

agamogonia — rađanje bez oplodavanja
gameta — spolna ćelijica jaje ili spermatozoid kod životinja; jajna ćelijica ili polenovo zrno u biljaka.

Bratoljub Klaić:

aecidium — ecidij
zygota — zigota

aecidium — vrsta snijeti na bilju
zygota — ćelija koja nastaje pri spolnom procesu kod životinja ili biljaka kao rezultat spajanja dviju spolnih ćelija; iz zigote nastaje novi organizam.

Leksikon JLZ:

agamia — agamija
anisogamia — anizogamija

agamia — bespolni način razmnožavanja
anisogamia — spajanje spolnih stanica nejednake strukture i veličine,

G. W. Bischof;

conidium — konidij
epicarpium — epikarpij

conidium — das Keimpulver
epicarpium — äussere Fruchthaut

W. T. Stearn;

ascidium — ascidij

ascidium — pitcher

Kolacioniranjem prevedenica i definicija koje su ovdje navedene mogli bismo pomisliti da je dr Ivan Šugar pravio indeks botaničke (i nebotaničke) nomenklature pa je želio da nas poučava kako se dotične riječi pišu u latinskoj, a kako u našoj ortografiji. (Način pisanja spada u djelokrug pravopisa i pravopisnih rječnika). Autori drugih općih rječnika naveli su značenje svih termina, a Klaić i Vujaklija navode i etimologiju. Rječnici se i pišu samo zato da se svaka riječ prevede, protumači i objasni. Terminološki rječnici treba da dopunjavaju i korigiraju definicije i prevedenice u popularnim rječnicima, ali u našem slučaju čitalac treba da prelistava popularne rječnike da bi pronašao ono što nije ni objašnjeno ni prevedeno u stručnom botaničkom rječniku.

Svi botaničari i svi jezikoslovci znaju da ima mnogo latinskih i grčkih riječi koje je teško transponirati na neki živi jezik. U tom slučaju treba se osloniti na opisno prevođenje ili potražiti približno tačnu ili srodnu prevedenicu. Engleska riječ *pitcher* nije potpuni ekvivalent za *ascidium*, niti je njemačka riječ *Keimpulver* pravi ekvivalent za *conidium*, ali mnogo je korisnija nepotpuna prevedenica nego nikakva.

Bilo bi dobro da su tiskarske greške popisane na jedan listić koji bi se priložio na kraj knjige. Time bi se otklonila jezična i značenjska pometnja koja može nastati zbog štamparskih grešaka. (etski, vez. iako, premda str. 50; magaspora, str. 76; sudor, oris, m. zazvoj, str. 124).

Savršenstvo se ne može postići ni u jednoj struci, a ponajmanje u leksikografiji. Bilo bi neopravdano i nerealno očekivati da ovaj naš leksički prvijenac iz oblasti botanike bude potpuno besprijekoran. Ni evropski botanički rječnici sa stogodišnjom tradicijom nisu bez nedostataka, ali u svakom novom izdanju broj nedostataka biva sve manji. Prigovori koji su navedeni u ovom člančiću nisu napisani zato da obezvrijede dugogodišnji mukotrpan rad autorov niti da umanje vrijednost ove veoma korisne knjige. Prigovori i primjedne treba da posluže kao korekcija drugom izdanju ove knjige koja će se u svom popravljenom i proširenom izdanju najvjerojatnije prevoditi na jezike naših naroda i narodnosti.

Bilo bi poželjno da se u drugom izdanju ovog rječnika svi termini leksički elaboriraju tj. da se uz svaku riječ navede njena etimologija, definicija i značenje. Čitaocima nije potreban registar stručnih termina, niti im je potreban poluprevedeni rječnik. Oni žele rječnik s najvjernijim snimkom značenja i prevedenica, kao i sa najtačnijim i sa najpotpunijim definicijama.

G. Kraljević, Sarajevo.

GRČKI I LATINSKI JEZIK JE POTREBAN I ZA PISANJE POPULARNH PRIRUČNIKA

U okviru *Enciklopedijskog leksikona MOZAIK ZNANJA* u Beogradu je 1972. godine štampan *Priručnik za srpskohrvatski jezik* u kojem je obrađeno preko dvije hiljade odrednica iz serbokroatistike i opće lingvistike. U predgovoru je naglašeno: „Autori su bili stavljeni pred složen zadatak — da materiju izlože na dva nivoa: na jednom koji će biti razumljiv široj publici, i na drugom — koji će dopunjavati prvi stručnijim i naučnijim pristupom“. Svaki će čitalac odmah uočiti da su obrađivači odrednica djelimično udovoljili prvom nivou (na drugom su znatno podbacili). Umjesto toga da se obradi svake odrednice pristupi na jedinstven i ujednačen